

Temeljem članka 26.stavak 1. točka e.) Ustava Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj: 3/96., 9/00., 9/04. i 10/05.) i članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj: 8/03., 14/03., 1/04., 6/05., 11/06. i 5/08.), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, _____ 2022. godine donijela je

ZAKON

O MIRNOM OKUPLJANJU

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet zakona)

Ovim Zakonom uređuju se mirna okupljanja (u daljnjem tekstu: mirna okupljanja) na području Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županija). Ovim zakonom se omogućuje, podržava i štiti sloboda mirnog okupljanja na području Županije pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Članak 2.

(Pojmovi i definicije)

Pojedine definicije i pojmovi upotrijebljeni ovim zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) **„mirno okupljanje“** je svako organizirano i spontano okupljanje osoba na javnom mjestu na području Županije radi javnog, nenasilnog izražavanja mišljenja i prenošenja zajedničkih poruka i stavova, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom;
- b) **„organizirano mirno okupljanje“** je svako okupljanje čiji je organizator poznat i koje se organizira u skladu s ovim Zakonom;
- c) **„spontano mirno okupljanje“** je okupljanje osoba kao neposredan odgovor na određeni događaj u društvu čiji organizator, u pravilu, nije poznat;
- d) **„javno mjesto“** je bilo koji javni ili privatni prostor koji je javno dostupan neodređenom broju osoba, kao i zgrade i građevine koje su fizički prikladne za okupljanje i koje mogu prihvatiti predviđeni broj sudionika, a otvorene su za javnost. Ukoliko je mjesto okupljanja privatni prostor, potrebno je imati suglasnost vlasnika prostora.
- e) **„mirno okupljanje u pokretu“** je okupljanje na području Županije koje se odvija kretanjem sudionika u određenom prostoru i kretanjem i zaustavljanjem sudionika na određenim mjestima između mjesta polaska i mjesta završetka kretanja;
- f) **„sudionici mirnog okupljanja“** su: organizator mirnog okupljanja, voditelj mirnog okupljanja, redari i osobe koje prisustvuju mirnom okupljanju;
- g) **„naročito opravdani razlozi“** jesu razlozi koje organizator mirnog okupljanja ne može predvidjeti u vrijeme organiziranja okupljanja;
- h) **„promatrač“** je fizička osoba, predstavnik organizacije civilnog društva ili međunarodne organizacije, branitelj ljudskih prava, predstavnik Institucije ombudsmana za zaštitu ljudskih prava u Bosni i Hercegovini kao i svaka osoba koje promatra i izvještava o mirnom okupljanju, a koje se ne smatra sudionikom mirnog okupljanja;
- i) **„nadležna ustrojbeno jedinica“** je mjesno nadležna ustrojbeno jedinica u MUP-a Kantona 10 (Uprava policije, Policijska uprava, Policijska postaja) na čijem području se održava javno okupljanje i koja ima nadležnost za postupanje kod mirnih okupljanja;

Članak 3.

(Osnovna načela)

(1) Svatko ima pravo da organizira mirno okupljanje i da u njemu sudjeluje, a u skladu s odredbama ovog Zakona.

(2) Uprava policije i njene nadležne ustrojbene jedinice, kao i druga nadležna tijela, dužne su omogućiti, podržavati i štiti slobodu mirnog okupljanja, promovirajući:

a) pretpostavku u korist održavanja mirnog okupljanja,

b) obvezu države da štiti pravo na slobodu mirnog okupljanja,

c) načelo nediskriminacije u skladu sa odredbama Zakona o zabrani diskriminacije (" Službeni glasnik BiH", broj 59/09 i 66/16), i

d) načelo srazmjernosti.

(3) Nadležna ustrojvena jedinica Uprave policije je dužna spriječiti ometanje ili onemogućavanje mirnog okupljanja koje se održava u skladu sa odredbama ovog Zakona.

(4) Kada nadležna ustrojvena jedinica Uprave policije vodi postupak i rješava u skladu sa odredbama ovog zakona, dužna je poduzeti mjere koje ne prelaze granice onoga što je odgovarajuće, potrebno i nužno za postizanje cilja u svakom konkretnom slučaju.

Članak 4.

(Supsidijarna primjena zakona)

U pitanjima koja nisu uređena ovim zakonom supsidijarno se primjenjuje odgovarajuće odredbe Zakon o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine F BiH br. 2/98 i 48/99).

Članak 5.

(Ravnopravnost spolova)

Gramatička terminologija korištenja muškog ili ženskog spola u ovom zakonu podrazumijeva uključivanje oba spola.

II . MIRNO OKUPLJANJE - OPĆE ODREDBE

Članak 6.

(Vrste mirnog okupljanja)

(1) Mirno okupljanje može biti organizirano ili spontano.

(2) Mirno okupljanje iz stavka 1. ovog člana može biti i u pokretu.

(3) Mirno okupljanje iz st. (1) i (2) ovog članka može se organizirati i kao protu prosvjedno okupljanje koje uživa jednaku zaštitu, a u skladu sa odredbama ovog zakona. Ono može biti u vidnom i slušnom doseg ciljane publike, ukoliko to fizički ne ometa drugo okupljanje i ne dovodi do rizika od neposrednog nasilja koje se ne može ublažiti ili spriječiti.

Članak 7.

(Ograničenje mirnog okupljanja)

(1) Mirno okupljanje može se ograničiti u izuzetnim slučajevima propisanim ovim zakonom.

(2) Mirno okupljanje može se ograničiti radi:

a) interesa javne sigurnosti ili javnog reda i mira;

b) sprječavanja izvršenja kaznenih djela;

c) zaštite zdravlja, morala ili zaštite prava i sloboda drugih osoba koje se zasniva na principima proporcionalnosti.

(3) Postojanje razloga za ograničavanje mirnog okupljanja iz stavka 2. ovog člana utvrđuje se za svaki konkretan slučaj.

Članak 8.

(Ograničenje slobode izražavanja)

Sloboda izražavanja na mirnom okupljanju ograničena je zabranom:

- a) govora mržnje;
- b) pozivanja i podsticanja na oružani sukob i nasilje;
- c) pozivanja na vjersku, rasnu, nacionalnu, etničku ili drugu mržnju ili diskriminaciju.

Članak 9.
(Mjesto mirnog okupljanja)

Mjesto mirnog okupljanja može biti svako mjesto na kojem okupljanje ne dovodi do ugrožavanja prava drugih osoba, javnog morala, sigurnosti i zdravlja ljudi i sigurnosti imovine.

Članak 10.
(Ograničenje mjesta mirnog okupljanja)

(1) Održavanje mirnog okupljanja može se ograničiti na sljedećim mjestima:

- a) u blizini zdravstvenih ustanova ako ometa pristup vozilima hitne pomoći i remeti mir bolesnicima;
- b) u blizini predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola dok u njima borave djeca i učenici;
- c) u zaštićenim parkovima prirode, osim mirnih okupljanja koja imaju za cilj unapređenje i popularizaciju zaštite prirode i čovjekove okoline, kao i obilježavanje značajnih povijesnih datuma;
- d) u blizini spomenika kulture ako bi to moglo prouzrokovati njihovo uništenje ili oštećenje;
- e) u blizini graničnih prijelaza na način kojim se ugrožava nesmetano kretanje osoba i vozila preko granice.
- f) na prometnicama u slučaju ne postojanja alternativnog pravca za prometovanje kod primjene članka 17. stavak (2). ovog Zakona.

(2) Mirno okupljanje ne može se održati na istom mjestu i u vrijeme kada je na tom mjestu od strane drugog organizatora već zakazano održavanje mirnog okupljanja.

(3) U slučajevima iz stavka (2) ovog članka, održavanje mirnog okupljanja će se omogućiti na drugom mjestu koje organizator odredi u skladu sa odredbama ovog zakona.

(4) U pogledu ograničenja mjesta okupljanja iz stava (1) ovog člana, nadležna ustrojbeno jedinica Uprave policije odlučuje u svakom konkretnom slučaju, u skladu sa načelima iz članka 3. ovog Zakona.

III. OBAVIJEST O ODRŽAVANJU MIRNOG OKUPLJANJA

Članak 11.
(Obavijest o održavanju mirnog okupljanja)

(1) Organizator mirnog okupljanja dostavlja Obavijest o održavanju mirnog okupljanja (u daljnjem tekstu: obavijest), mjesno nadležnoj Policijskoj upravi, a ako se održava na području dvije ili više Policijskih uprava, onda Upravi policije Ministarstva unutarnjih poslova Kantona 10.

(2) Obavijest (Prilog 1) se podnosi najkasnije pet dana prije održavanja javnog okupljanja.

(3) Obavijest sadrži:

- a) svrha i povod javnog okupljanja;
- b) podatke o mjestu, datumu i vremenu održavanja i trajanju javnog okupljanja;
- c) procjenu broja sudionika javnog okupljanja;
- d) osobne podatke organizatora mirnog okupljanja, koje čine ime i prezime, kontakt-telefon, e-mail ili naziv i sjedište organizatora javnog okupljanja i osobne podatke odgovorne osobe organizatora javnog okupljanja, a ako je organizator javnog okupljanja pravna osoba, koje čine ime i prezime i kontakt-telefon, e-mail odgovorne osobe organizatora javnog okupljanja;
- e) spisak redara s njihovim osobnim podacima pod uvjetom da su u skladu s procjenom broja sudionika mirnog okupljanja neophodnih na mirnom okupljanju;
- f) putanju kretanja i način kretanja sudionika u slučaju mirnog okupljanja u pokretu.

(4) Izuzetno od stavka 1. ovog člana prijava se dostavlja najkasnije 48 sati prije održavanja javnog okupljanja kada organizator javnog okupljanja iz naročito opravdanih razloga prijavu nije mogao dostaviti u roku iz stavka 1. ovog članka.

Članak 12.
(Javna okupljanja o kojima se ne obavještava policijsko tijelo)

- (1) Nadležnom policijskom tijelu ne dostavlja se obavijest o mirnom okupljanju:
- radi održavanja spontanog mirnog okupljanja;
 - radi održavanja sastanaka, tribina, okruglih stolova ili okupljanja registriranih političkih stranaka, sindikalnih i drugih organizacija ili udruženja koji se održavaju u zatvorenom prostoru;
 - kojem je svrha ostvarivanje privrednih, vjerskih, kulturnih, tradicionalnih, humanitarnih, sportskih, zabavnih i drugih interesa, a koje nema za cilj ostvarivanje prihoda i ako se održava u zatvorenom prostoru.
- (2) Izuzetno od stavka 1. točki b) i c) ovog člana organizator javnog okupljanja izvješćuje policijsko tijelo o održavanju javnog okupljanja kada smatra da je s obzirom na broj sudionika ili prirodu okupljanja potrebno poduzeti dodatne sigurnosne mjere za osiguranje javnog okupljanja.

Članak 13.
(Način dostavljanja obavijesti)

- (1) Obavijest o mirnom okupljanju dostavlja se osobno, preporučenom pošiljkom, faksom ili putem elektronske pošte.
- (2) Izuzetno od stavka 1. ovog članka policijsko tijelo može i telefonski poziv smatrati kao obavijest o mirnom okupljanju u slučaju kada organizator javnog okupljanja iz naročito opravdanih razloga:
- nije bio u mogućnosti dostaviti pisanu obavijest ili,
 - kada je od značaja da se javno okupljanje održi u određenom vremenskom periodu.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovog člana policijski službenik sačinjava službenu zabilješku koja sadrži sve podatke iz članka 11. stavka 2. ovog zakona i dostavlja je nadležnom policijskom tijelu.

Članak 14.
(Nepotpuna obavijest)

- (1) U slučaju dostavljanja nepotpune obavijesti, nadležno policijsko tijelo bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata od zaprimanja obavijesti organizatora javnog okupljanja izvješćuje o potrebi otklanjanja formalnih nedostataka i obavezi sačinjavanja obavijesti u skladu s člankom 11. stavkom 2. ovog zakona.
- (2) Ako organizator mirnog okupljanja ne dopuni obavijest u roku od 24 sata od obavijesti iz stavka 1. ovog članka, mjesno nadležno policijsko tijelo od organizatora mirnog okupljanja osigurava podatke, a sve s ciljem poduzimanja potrebnih mjera za osiguranje provođenja mirnog okupljanja.

Članak 15.
(Zabrana održavanja mirnog okupljanja)

- (1) Nadležno policijsko tijelo rješenjem zabranjuje održavanje mirnog okupljanja:
- ako je mirno okupljanje usmjereno na nasilno ugrožavanje ustavnog poretka;
 - ako je mirno okupljanje usmjereno na vršenje kaznenih djela ili podsticanje na vršenje kaznenih djela;
 - ako su ciljevi mirnog okupljanja usmjereni na pozivanje i podsticanje na oružani sukob ili upotrebu nasilja, na kršenje zagarantiranih prava i sloboda čovjeka, na nacionalnu, rasnu, vjersku ili drugu mržnju;
 - ako postoji stvarna i neposredna opasnost da bi održavanjem mirnog okupljanja bili ugroženi sigurnost i zdravlje ljudi i imovina ili bi došlo do stvarne opasnosti od nasilja ili narušavanja javnog reda i mira u većem obujmu;
 - organizator mirnog okupljanja nije postupio ili nije blagovremeno postupio po naloženim mjerama od strane nadležne ustrojbene jedinice;
 - ga organizira ili se organizira u ime organizacije, odnosno udruženja građana čiji je rad odlukom nadležnog suda zabranjen ;
- (2) O zabrani iz stavka 1. ovog članka nadležno policijsko tijelo odlučuje u svakom konkretnom slučaju na osnovu principa srazmjernosti.
- (3) Rješenje iz stavka 1. ovog članka donosi se i dostavlja najkasnije 48 sati prije održavanja mirnog okupljanja.

Članak 16.
(Žalba)

- (1) Protiv rješenja iz članka 15. ovog zakona organizator mirnog okupljanja može izjaviti žalbu najkasnije 24 sata prije održavanja mirnog okupljanja.

- (2) Žalba se podnosi ministru MUP-a Kantona 10 (u daljnjem tekstu: ministru) radi odlučivanja po žalbi.
- (3) Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.
- (4) Rješenje po žalbi donosi se i dostavlja organizatoru mirnog okupljanja najkasnije u roku od 24 sata od prijema žalbe.
- (5) Organizator mirnog okupljanja dužan je odmah po prijemu rješenja kojim se zabranjuje mirno okupljanje obavijestiti javnost o tome i po mogućnosti ukloniti istaknute obavijesti o sazivanju mirnog okupljanja.
- (6) Protiv rješenja iz stavka 4. ovog članka može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim općinskim sudom.

Članak 17.

(Odobrenje za održavanje mirnog okupljanja na cesti)

- (1) Ako se mirno okupljanje održava na cesti ili zahvaća površinu ceste uslijed čega bi promet bio zabranjen, obustavljen ili ometan, organizator je dužan uz obavijest priložiti i odobrenje nadležnog tijela u skladu sa Zakonom o sigurnosti prometa na cestama u Hercegbosanskoj županiji.
- (2) Zabrana, obustava i ometanje prometa na cesti može trajati u razumnom vremenskom periodu, uz uvjet da postoji zaobilazna cesta, te da se pri tom ne ugrožavaju životi i zdravlje drugih ljudi.

IV. OBAVEZE

Članak 18.

(Obaveze organizatora mirnog okupljanja)

- (1) Organizator mirnog okupljanja je fizička ili pravna osoba koje poziva na mirno okupljanje, obavještava policiju, priprema i organizira mirno okupljanje.
- (2) Organizator mirnog okupljanja dužan je:
 - a) voditi i nadzirati mirno okupljanje;
 - b) po potrebi angažirati redarsku službu;
 - c) organizirati i usmjeravati rad redara propisan člankom 20. ovog zakona;
 - d) surađivati s predstavnicima policije u vezi s planiranjem mjera za održavanje reda i mira tokom mirnog okupljanja;
 - e) omogućiti nesmetan prolazak vozilima hitne medicinske pomoći, policije i vatrogasnim vozilima kao i vozilima drugih službi potrebnim za održavanje reda i mira na mirnom okupljanju;
 - f) poduzimati potrebne mjere da bi se osigurao red na mirnom okupljanju i upozoravati sudionike o obavezi poštovanja zakona;
 - g) u suradnji s policijom prekinuti mirno okupljanje ako nastupi neposredna opasnost za sigurnost ljudi ili imovine.

Članak 19

(Obaveze vođitelja mirnog okupljanja)

- (1) Organizator mirnog okupljanja može zbog složenosti organizacije mirnog okupljanja, očekivanog broja sudionika ili drugih razloga imenovati vođitelja mirnog okupljanja (u daljnjem tekstu: vođitelj).
- (2) Vođitelj je fizička osoba određena od organizatora mirnog okupljanja koje nadzire mirno okupljanje, usmjerava rad redara i pomaže u organizaciji mirnog okupljanja i komunikaciji s predstavnicima policije.
- (3) Vođitelj postupa u skladu s člankom 18. stavkom 2. ovog Zakona.

Članak 20.

(Obveze redara)

- (1) Redar je fizička osoba određena od organizatora mirnog okupljanja koje pomaže u nesmetanom odvijanju mirnog okupljanja, pružanju informacija i uputstava sudionicima mirnog okupljanja i tokom održavanja okupljanja je u neposrednom kontaktu s predstavnicima policije.
- (2) Redar je dužan:
 - a) usmjeravati kretanje sudionika mirnog okupljanja;
 - b) pružati neophodne informacije sudionicima;
 - c) ostvarivati i održavati kontakt i suradnju s predstavnicima policije o svim pitanjima od interesa za nesmetano održavanje mirnog okupljanja i sigurnosti sudionika;

- d) po potrebi prenositi naređenja policijskih službenika sudionicima mirnog okupljanja.
- (3) Redar za vrijeme izvršavanja obaveza iz stavka 2 .ovog članka obavezno nosi prsluk fluorescentne boje ili istaknutu vidljivu oznaku s natpisom „redar“.

Članak 21.

(Obaveze sudionika mirnog okupljanja)

- (1) Sudionici mirnog okupljanja su organizator mirnog okupljanja, voditelj, redar i osoba koja nazoči mirnom okupljanju.
- (2) Sudionici mirnog okupljanja ne smiju nositi odore, oznake ili druga obilježja kojima se poziva ili podstiče na oružani sukob ili nasilje, kršenje ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih osoba, nacionalnu, rasnu, rodnu, vjersku ili drugu diskriminaciju, mržnju i netrpeljivost.
- (3) Osobe koje prisustvuju mirnom okupljanju dužni su postupiti po uputstvima organizatora mirnog okupljanja, voditelja i redara ako su se stekli uvjeti za prekid mirnog okupljanja.

Članak 22.

(Poslovi policije)

Poslove zaštite sigurnosti osoba i imovine, zaštite ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih osoba, zaštite zdravlja i druge poslove koji se odnose na osiguravanje mirnog okupljanja vrši policija u suradnji s nadležnim tijelima javne uprave.

V. PREKIDANJE MIRNOG OKUPLJANJA

Članak 23.

(Sprečavanje i prekid mirnog okupljanja)

Policija sprečava odnosno prekida mirno okupljanje kada je:

- a) rješenjem zabranjeno održavanje mirnog okupljanja;
- b) nastupio osnov iz članka 15. stavka 1. ovog Zakona.

Članak 24.

(Mjere za prekid mirnog okupljanja)

- (1) Naredbu o sprečavanju i prekidu mirnog okupljanja iz članka 23. ovog Zakona, policija izdaje organizatoru mirnog okupljanja i voditelju.
- (2) Organizator mirnog okupljanja i voditelj dužni su sudionicima mirnog okupljanja priopćiti da je mirno okupljanje prekinuto i zatražiti da se sudionici mirno razidu.
- (3) Ako organizator mirnog okupljanja, voditelj ili sudionici mirnog okupljanja ne postupe u skladu s naredbom iz stavka 1. ovog člana, policijski službenici dužni su poduzeti nužne mjere za provođenje naredbe iz stavka 1. ovog članka.

Članak 25.

(Zabrana nošenja oružja, opasnih predmeta i alkoholnih pića)

Sudionicima mirnog okupljanja, promatračima, predstavnicima medija i osobama koje se kreću prema mjestu održavanja mirnog okupljanja zabranjeno je nošenje oružja, opasnih predmeta pogodnih za nanošenje ozljeda , nošenje i konzumacija alkoholnih pića.

Članak 26.

(Izvještavanje)

- (1) Policija jednom godišnje izvještava Skupštinu Hercegbosanske županije o provođenju ovog Zakona.
- (2) Izvješće iz stavka 1. ovog članka sadrži podatke o broju:
- a) zaprimljenih prijava (obavijesti) o mirnom okupljanju;
 - b) održanih mirnih okupljanja;
 - c) zabranjenih mirnih okupljanja i razlozima zabrane mirnog okupljanja;
 - d) izrečenih prekršaja u skladu s ovim Zakonom.

VI. PROMATRAČI I PREDSTAVNICI JAVNIH MEDIJA

Članak 27.

(Promatrač na mirnom okupljanju)

- (1) Promatrač može izvijestiti policiju i organizatora mirnog okupljanja o svom prisustvu prije održavanja mirnog okupljanja.
- (2) Promatraču je dozvoljeno praćenje mirnog okupljanja i nakon prekida istog bez obzira na to pod kojim okolnostima je prekinuto odnosno spriječeno.
- (3) Izuzetno od stavka 2. ovog članka promatraču se zabranjuje daljnje praćenje okupljanja u slučaju kada bi njegovo prisustvo moglo ugroziti njegovu sigurnost ili neopravdano ometati policijske službenike u vršenju svojih ovlasti.
- (4) Promatrač je dužan nositi obilježja koja nedvosmisleno ukazuju da je promatrač.
- (5) Organizator mirnog okupljanja i policija ne smiju ograničavati aktivnost promatrača tokom mirnog okupljanja.

Članak 28.

(Predstavnik medija na mirnom okupljanju)

- (1) Od predstavnika medija ne smije se zahtijevati da bude formalno akreditiran kako bi pratio mirno okupljanje i izvještavao o mirnom okupljanju.
- (2) Predstavniku medija dozvoljeno je izvješćivanje s mirnog okupljanja i nakon prekida tog okupljanja bez obzira na to pod kojim okolnostima je prekinuto odnosno spriječeno.
- (3) Izuzetno od stavka 2. ovog članka predstavniku medija se zabranjuje daljnje izvještavanje u slučaju kada bi njegovo prisustvo moglo ugroziti njegovu sigurnost ili neopravdano ometati policijske službenike u vršenju njihovih ovlaštenja.
- (4) Organizator mirnog okupljanja i policija ne smiju sprečavati, ograničavati i ometati rad predstavnika medija tokom mirnog okupljanja.
- (5) Predstavnik medija dužan je nositi obilježja koja nedvosmisleno ukazuju da je predstavnik medija.

VII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 29.

(Novčane kazne od 30,00 KM do 5.000,00 KM)

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba organizator mirnog okupljanja ako:
 - a) ne dostavi policiji obavijest o održavanju mirnog okupljanja u skladu s člankom 11. stavkom 1. ovog Zakona;
 - b) održi mirno okupljanje koje je zabranjeno rješenjem nadležnog policijskog tijela (člankom 15. stavka 1. ovog Zakona);
 - c) postupi suprotno odredbama članka 18. stavka 2. ovog Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se odgovorna osoba organizator mirnog okupljanja novčanom kaznom od 50,00 KM do 1.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovog člana kazniti će se fizička osoba organizator mirnog okupljanja novčanom kaznom od 30,00 KM do 500,00 KM.
- (4) Novčanom kaznom od 30,00 KM do 500,00 KM kaznit će se za prekršaj voditelj ako postupi suprotno članku 19. stavku 3. ovog Zakona.

Članak 30.

(Novčane kazne od 30,00 KM do 100,00 KM)

Novčanom kaznom od 30,00 KM do 100,00 KM kaznit će se za prekršaj redar ako postupi suprotno članku 20. stavcima 2. i 3. ovog Zakona.

Članak 31.

(Novčane kazne od 100,00 KM do 300,00 KM)

Novčanom kaznom od 100,00 KM do 300,00 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba sudionik mirnog okupljanja ako postupi suprotno članku 21. stavcima 2. i 3. i članku 25. ovog Zakona.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

**Članak 32.
(Započeti postupci)**

Svi postupci koji do dana stupanja na snagu ovog propisa nisu pravosnažno okončani završit će se po odredbama propisa koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

**Članak 33.
(Stavljanje van snage)**

Stupanjem na snagu ovog Zakona stavlja se van snage Zakon o javnom okupljanju ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj 8/14), osim odredbi koje se odnose na javne priredbe, javna okupljanja športskog karaktera i drugi oblici okupljanja (Poglavlja III. i IV. Zakona).

**Članak 34.
(Stupanje na snagu)**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Broj: /22
Datum, 2022. Godine

**PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
Jozo Ćosić**

.....
(naziv ili ime organizatora)

.....
(sjedište i adresa)

.....
(ID broj ili JMB)

.....
(kontakt telefon, fax, e-mail)

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA KANTONA 10

UPRAVA POLICIJE

POLICIJSKA UPRAVA

POLICIJSKA POSTAJA.....

PREDMET: Obavijest za održavanje mirnog okupljanja.

1. Naziv i sjedište organizatora i osobni podaci odgovorne osobe, ako je organizator pravna osoba, odnosno predstavnika ako je organizator više pravnih osoba ili fizičkih osoba, ime i prezime i JMB, ako je organizator fizička osoba:

2. Datum i vrijeme održavanja mirnog okupljanja

3. Mjesto održavanja mirnog okupljanja _____

4. Putanju kretanja (ukoliko je mirno okupljanje u pokretu)

5. Svrha i povod mirnog okupljanja

6. Očekivani broj posjetitelja _____

7. Kratak opis mjera koje je organizator planira poduzeti radi održavanja reda i mira na mirnom okupljanju, a sukladno odredbama Zakona o mirnom okupljanju, (ostale mjere sigurnosti, vatrogasci, HMP i drugo)

8. Voditelj mirnog okupljanja (ime i prezime, JMB ,adresa i broj telefona)

9. Redarska služba (broj redara, zaštitarska tvrtka i/ili vlastiti redari

10. REDARI (ime i prezime i JMB) :

U _____

(mjesto i datum prijave javnog okupljanja)

(potpis podnositelja prijave)

OBRAZLOŽENJE

I. PRAVNI TEMELJ

Za donošenje Zakona o mirnom okupljanju postoji pravni temelj i sadržan je u odredbi članka 26. Ustava Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije „ broj 3/96 i 9/00).

II. RAZLOG DONOŠENJA

Razlozi donošenja novog Zakona o mirnom okupljanju leže u činjenici da je važeći Zakon o javnom okupljanju donesen 2014. godine („Narodne novine Hercegbosanske županije „ broj 8/14) i obuhvaćao je mirna okupljanja, javne prosvjede, javne priredbe i druge oblike okupljanja. Zakon kao takav regulirao je slobodu građana za javno izražavanje političkih, socijalnih i drugih uvjerenja i interesa i način organiziranja mirnih okupljanja, kao i okupljanja građana u komercijalne svrhe. Obzirom da je Bosna i Hercegovina potpisnica više Konvencija i Protokola vezanih za slobodu mirnog okupljanja kao što su: Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Europska konvencija o ljudskim pravima i drugi akti, te uvažavajući Europsku praksu i presude Suda za ljudska prava, vezanu za slobodu mirnog okupljanja , kao i usklađenost propisa sa Europskim zakonodavstvom, predlaže se ovaj Zakon.

U Mišljenju Europske komisije za 2020. godinu utvrđeno je 14 ključnih prioriteta u oblasti demokracije odnosno funkcionalnosti, vladavine prava, temeljnih odnosno osnovnih prava i reforme javne uprave, koje Bosna i Hercegovina treba ispuniti kako bi dobila preporuku za otvaranje pristupnih pregovora. Jedan od ključnih prioriteta u poglavlju osnovna/temeljna prava je i da se osigura poticajno okruženje za civilno društvo, posebno poštujući europske standarde o slobodi udruživanja i slobodi okupljanja, sa naglaskom da osnove za ograničenje okupljanja i odredbe o odgovornosti organizatora okupljanja nisu usklađeni sa europskim standardima.

U ovaj Zakon su unesene preporuke OSCE/ODIHR i EU koje su se odnosile na stari (trentno važeći) Zakon koji ima restriktivan pristup slobodi mirnog okupljanja i ne omogućava potpuno uživanje ovog osnovnog ljudskog prava, jer postavlja velika opterećenja organizatorima okupljanja, te da se zakonski odvoje komercijalna okupljanja (javne priredbe, športska okupljanja i drugi oblici okupljanja) od mirnih okupljanja.

U dokumentu odnosno publikaciji "Uživanje slobode mirnog okupljanja u BiH" zapažanja monitoringa Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini" iz 2021.godine u izdanju Organizacije za sigurnost i saradnju u Europi Misija u Bosni i Hercegovini-OSCE BiH u dijelu teksta koji se odnosi na pregled važećih međunarodnih i domaćih standarda izvučeni su određeni standardi kojih bi se trebali pridržavati , a odnose se na sljedeće:

- Pretpostavka u korist održavanja javnih okupljanja: Kao osnovno pravo, slobodu mirnog okupljanja je potrebno omogućiti sa što manje reguliranja. Princip pretpostavke u korist održavanja mirnih okupljanja bi trebalo jasno ustanoviti u zakonu, a organizatori ne bi trebali biti obavezni da dobiju dozvolu za održavanje okupljanja.

- Okupljanja u pokretu su legitiman vid mirnih okupljanja. Primjeri uključuju parade, povorke i konvoje. Noviji oblici okupljanja uključuju povorke biciklista, izražavanje protesta sporom vožnjom te

iznenadna okupljanja (“flash mob”). Sve ove oblike okupljanja bi trebalo zaštititi bez nerazumnog miješanja tijela vlasti.

- Spontana okupljanja: Kada se zakonodavstvom zahtijeva prethodna prijava okupljanja, treba se izričito predvidjeti izuzetak od podnošenja zahtjeva u slučajevima kad podnošenje prethodne prijave nije izvodljivo. Takav izuzetak primjenjivao bi se u okolnostima kada se zakonski utvrđeni rokovi ne bi mogli ispoštovati. Tijela vlasti bi uvijek trebali štititi i omogućavati svako spontano okupljanje sve dok je ono mirne prirode.
- Mjesta za održavanje okupljanja: Mirna okupljanja se u principu mogu održavati na svim prostorima kojima javnost ima pristup, zatvorenim i otvorenim, uključujući u određenim slučajevima i na površinama u privatnom vlasništvu koja su dostupna javnosti. Okupljanja se ne bi smjela premješati na udaljena mjesta na kojima ne mogu djelotvorno privući pozornost željene publike.
- Ograničenja vezana za vrijeme: Sudionici bi morali imati dovoljno mogućnosti za iznošenje svojih stavova, a okupljanja bi generalno trebalo ostaviti da se sama završe. Ograničenja u vezi sa precizno propisanim vremenom ili danom kada se okupljanja mogu ili ne mogu održati su problematična u pogledu njihove usklađenosti s međunarodnim sporazumima o ljudskim pravima, kao što su MPGPP i EKLJP, jer vrijeme, trajanje ili učestalost prosvjeda mogu odigrati glavnu ulogu u dopiranju do ciljane publike.
- Ograničenja zasnovana na sadržaju: Bilo kakva ograničenja okupljanja se ne bi trebala zasnivati na sadržaju poruke koja se želi prenijeti u granicama utvrđenim člankom 10. stavkom 2. EKLJP-a. Ograničenja se ne smiju opravdavati na osnovu prostog neslaganja tijela vlasti sa stavovima iznesenim nekim protestom pa tako i kritika politika i ideja vlade kojima se osporava uspostavljeni poredak nenasilnim sredstvima zaslužuje zaštitu.
- Obveze i odgovornost organizatora: Organizatore ne bi trebalo smatrati odgovornim za propuštanje izvršavanja svojih obaveza ukoliko su uložili razumne napore da izvrše te obaveze. Organizatori također ne trebaju biti odgovorni za pojedinačne postupke učesnika, neučesnika ili provokatora. Redari nemaju ovlaštenja službenika za provođenje zakona i trebali bi imati za cilj da ostvare saradnju učesnika okupljanja putem uvjeravanja, a ne nasiljem. Troškove adekvatnog osiguranja bi trebali u potpunosti pokriti tijela vlasti. Država ne bi smjela naplaćivati nikakve dodatne financijske troškove za pružanje adekvatnog održavanja reda i mira.
- Blanketna ograničenja u pravilu predstavljaju pretjerana ograničenja koja krše pravo na slobodu okupljanja. Opće zabrane ne prave razliku između različitih načina ostvarivanja ovog prava i isključuju svako razmatranje posebnih okolnosti svakog pojedinačnog slučaja. Sva ograničenja sudjelovanja na mirnim okupljanjima trebala bi se zasnivati na različitoj ili individualiziranoj procjeni ponašanja učesnika i/ili odvijanja konkretnog okupljanja.
- Upravni postupak i upravni spor. Pravo na djelotvoran pravni lijek uključuje pravo na žalbu protiv bilo kakvih ograničenja okupljanja. Mogućnost podnošenja žalbe u upravnom postupku može smanjiti opterećenje sudova i pomoći da se izgradi konstruktivniji odnos između organa vlasti i javnosti. Međutim, ako podnositelj žalbe nije zadovoljan ishodom, trebao bi postojati mehanizam za pokretanje postupka pred sudom. Takav postupak je potrebno provesti brzo i blagovremeno kako bi se svi postupci mogli provesti bez daljeg narušavanja prava. Konačnu odluku bi trebalo donijeti prije datuma održavanja okupljanja navedenog u obavještenju.
- Policijsko osiguranje zasnovano na ljudskim pravima. Agencije za provođenje zakona bi trebale usvojiti pristup zasnovan na ljudskim pravima u svim aspektima planiranja, pripreme i policijskog

osiguranja okupljanja. Ovim se zahtijeva uzimanje u obzir i potpuna svjesnost o dužnosti da se omogući i zaštititi pravo na slobodu mirnog okupljanja. Agencije za provođenje zakona bi trebale proći odgovarajuću obuku za i kako na odgovarajući način dati prioritet zaštiti ljudskih prava.

Na kraju, skraćeno rečeno, stav međunarodnih predstavnika, a prvenstveno OSCE-a u BiH, je da se prilikom odlučivanja o slobodi mirnih okupljanja tijela vlasti trebaju rukovoditi sa sljedećim postulatima:

- Svi nivoi vlasti, uključujući i općinske, imaju pozitivnu obavezu da omoguće i zaštite mirna okupljanja.
- Vlasti bi se trebale suzdržati od zabrane mirnih okupljanja koja su unaprijed najavljena i gdje je dato dovoljno vremena za poduzimanje potrebnih mjera, kao što su organiziranje osiguranja i prilagođavanja (npr. u vezi sa reguliranjem prometa) tokom planiranog okupljanja.
- Tijela vlasti bi trebali tražiti praktične načine pojednostavljivanja administrativnih procedura i izbjegavanja prekomjernih birokratskih opterećenja za potencijalne organizatore okupljanja.
- Sudionicima okupljanja bi trebalo omogućiti organiziranje i zadržavanje tokom okupljanja u pokretu ukoliko je to potrebno, posebno ukoliko je potrebno obraćanje različitoj publici na ruti kretanja.
- Propust da se tijelima vlasti prijavi okupljanje ne čini to okupljanje nezakonitim i ne bi se smjelo koristiti kao osnov za prekid okupljanja.
- U slučajevima kada organizatori ne mogu ispoštovati neophodne zahtjeve za obavještanje ili ako organizator ne postoji ili se ne može identificirati, policija bi i dalje trebala omogućiti takva okupljanja.
- Općinska tijela vlasti bi trebali analizirati svoje postojeće politike i prakse u vezi sa slobodom mirnog okupljanja i izmijeniti ih u skladu s važećim međunarodnim standardima ljudskih prava.
- Općinska tijela vlasti bi trebali smatrati korištenje puteva u svrhu održavanja mirnih okupljanja legitimnom upotrebom javnog prostora.
- Nadležna tijela bi trebala odlučiti o vremenskim ograničenjima od slučaja do slučaja i na osnovu pojedinačne procjene, izbjegavajući uvođenje općih ograničenja koja se odnose na vrijeme, trajanje ili učestalost mirnih okupljanja.
- Vlasti bi se trebale suzdržati od a priori ograničavanja okupljanja na osnovu poruka koje se prenose javnosti. Govor i drugi oblici izražavanja bi trebali uživati zaštitu, osim u slučajevima pozivanja na mržnju i diskriminaciju.
- Nadležna tijela bi trebali osigurati da osobna stajališta službenika o vrijednostima određenog okupljanja ili protesta ne ometaju pravo na slobodu mirnog okupljanja.
- Organizatori mirnih okupljanja bi trebali biti oslobođeni plaćanja bilo kakvih naknada za osiguranje okupljanja, pružanje medicinske i zaštite od požara ili čišćenje nakon održavanja mirnih okupljanja.
- Vlasti bi se trebale suzdržati od uvođenja općih zabrana slobode mirnog okupljanja jer je to u suprotnosti sa međunarodnim normama i standardima u oblasti ljudskih prava. Potrebno je osmisлити sistem u kojem će se složene situacije razmotriti i rješavati od slučaja do slučaja i bez prekomjerne regulacije.
- Svaka opća zabrana slobode mirnog okupljanja bi morala biti zasnovana na stvarnoj i neposrednoj prijetnji, a ne na hipotetičkom riziku od mogućeg nasilja.

- Potrebno je osmisлити sustav prema kojem bi žalbe na odluke o zabrani mirnih okupljanja trebalo rješavati nezavisno sudsko tijelo, a ne isto tijelo koje je i zabranilo okupljanje.
- U interesu prava na djelotvoran pravni lijek, sve žalbe bi trebalo rješavati brzo i blagovremeno, a konačna odluka bi se trebala donijeti prije datuma održavanja okupljanja navedenog u obavještenju.
- Potencijalni organizatori mirnih okupljanja ne bi smjeli biti diskriminirani ili podvrgnuti ponašanju koje se može smatrati uznemiravanjem ili zastrašivanjem na osnovu svog prethodnog ponašanja koje nije povezano sa svrhom okupljanja.

Tijekom konzultacija između Ministarstva unutarnjih poslova Kantona 10 (radna grupa i ministar) sa predstavnicima međunarodnih institucija i nevladnog sektora u BiH, a prvenstveno OSCE-a u BiH, a nakon što su isti bili uključeni u izradu ovog rješenja, dostavili su sljedeći stav odnosno zaključak po pitanju nacrtava ovoga teksta i to:

" U mnogim aspektima, nacrt novog Zakona o mirnim okupljanjima predstavlja važan korak naprijed jer brojni europski i međunarodni standardi i primjeri dobrih praksi (svrha zakona, definicije, ključna načela, priznavanje svih oblika mirnih okupljanja, kao što su spontana okupljanja, značajna poboljšanja postupaka obavješćavanja, odgovornosti organizatora, voditelja i redara okupljanja, prepoznavanje uloge medija i promatrača okupljanja, blaže kaznene odredbe ...) se primjereno odražavaju u nacrtu. Pored toga, uzimajući u obzir izravan utjecaj nacrtava zakona na temeljna prava građana, potičemo da nacrt zakona bude predmetom širih javnih konzultacija prije nego što ga Skupština Hercegbosanske županije uzme u razmatranje. Ured EU i OSCE daju preporuke, navedene u gornjem tekstu, u dobroj vjeri i s ciljem daljnjeg poboljšanja ovog, vrlo solidnog, nacrtava zakona. Naše pravne službe vam ostaju na raspolaganju za sve dodatne konzultacije ili za izravno sudjelovanje u radnoj skupini koja će dovršiti nacrt zakona".

U **poglavlju I.** koji se odnosi na Temeljne odredbe (članak 1. do članka 5. Zakona) uvedeni su novi pojmovi i definicije, a pojedini pojmovi su jasnije definirani. Kroz osnovna načela propisana u članku 3. je omogućeno da svatko ima pravo da organizira mirno okupljanje i da u njemu sudjeluje, ali u skladu s odredbama ovog Zakona, kao i supsidijarna primjena zakona, te ravnopravnost spolova.

U **poglavlju II.** Mirno okupljanje, (članak 6. do članka 10. Zakona) navedene su vrste mirnih okupljanja, te da se ista mogu u ograničiti u izuzetnim slučajevima kada je ugrožena javna sigurnost ili javni red i mir, radi sprječavanja izvršenja kaznenog djela i zaštite zdravlja, morala ili zaštite prava i sloboda drugih osoba koje se zasniva na principima proporcionalnosti. Zatim, u situacijama govora mržnje, pozivanja i podsticanja na oružani sukob i nasilje i pozivanja na vjersku, rasnu, nacionalnu, etničku ili drugu mržnju ili diskriminaciju. U zakonu su navedena i mjesta ograničenja mirnih okupljanja, odnosno mjesta na kojima bi se ugrozila sloboda i zdravlje drugih ljudi, te uništavanje kulturne i nacionalne baštine.

U **poglavlju III.** Obavijest o održavanju mirnog okupljanja (članak 11. do članka 17. Zakona) uvodi se novi termin „obavijest” umjesto dosadašnjeg „prijava”, što sve obavijest mora sadržavati i način dostavljanja, te situacije kada nije obavezno izvješćivanje nadležnog policijskog tijela. Zakonskim odredbama dana je mogućnost policijskim službenicima da mogu spriječiti održavanje mirnog okupljanja, ako je isti usmjeren na nasilno ugrožavanje ustavnog poretka, na vršenje kaznenih djela ili podsticanje na vršenje kaznenih djela, ako su ciljevi mirnog okupljanja usmjereni na pozivanje i podsticanje na oružani sukob ili upotrebu nasilja, na kršenje zagarantiranih prava i sloboda čovjeka, na nacionalnu, rasnu, vjersku ili drugu mržnju, ako postoji stvarna i neposredna opasnost da bi održavanjem mirnog okupljanja bili ugroženi sigurnost i zdravlje ljudi i imovina ili bi došlo do stvarne opasnosti od nasilja ili narušavanja javnog reda i mira u većem obujmu, kada organizator mirnog okupljanja nije postupio ili nije blagovremeno postupio po naloženim mjerama od strane nadležne ustrojbene jedinice, te kada ga organizira ili se organizira u ime organizacije, odnosno udruženja građana čiji je rad odlukom nadležnog suda zabranjen.

U **poglavlju IV.** (članak 18. do članka 22. Zakona) definirane su obaveze organizatora, voditelja, redara i sudionika mirnog okupljanja, te poslovi policije.

U **poglavlju V.** (članak 23. do članka 26. Zakona) propisane su situacije kada policijsko tijelo može da spriječi ili prekine održavanje mirnog okupljanja, te obavezu policije o izvješćivanju Skupštine Hercegbosanske županije o provođenju Zakona.

U **poglavlju VI.** (članak 27. do članka 28. Zakona) definirana je uloga promatrača i predstavnika medija na mirnim okupljanjima.

U **poglavlju VII.** (članak 29. do članka 31. Zakona) propisane su prekršajne odredbe, selektirane su i određene novčane kazne za prekršitelje zakona.

U **poglavlju VIII.** (članak 32. do članka 34. Zakona), koji se odnosi na prijelazne i završne odredbe propisani su slučajevi u svezi sa započetim postupcima, stavljanju van snage pojedinih odredbi starog Zakona i stupanje na snagu istoga.

III. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva iz Proračuna Hercegbosanske županije.